

## POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mariusz Łodko

w sprawie z powództwa W. S.

przeciwko T. S.A. w W.

o ochronę dóbr osobistych,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 kwietnia 2021 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powoda

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 10 marca 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**

**2. zasądza od W. S. na rzecz T. S.A. w W. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt)**

**złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

### UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z 29 stycznia 2019 r. oddalił powództwo o ochronę dóbr osobistych przyjmując, że powód nie ma legitymacji czynnej w zakresie występowania z roszczeniami o ochronę dóbr osobistych przysługującym innym podmiotom prawa - obywatelom Rzeczypospolitej Polskiej. Ponadto nie

przedstawił żadnego materiału dowodowego na okoliczność treści materiałów prasowych, którego jego zdaniem miały naruszać jego dobra osobiste.

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z 10 marca 2020 r. oddalono apelację powoda, który wniósł skargę kasacyjną od tego wyroku i zarzucił naruszenie przepisów postępowania tj.: art. 217 § 1 i 2 i art. 227 k.p.c. i przepisów prawa materialnego tj.: art. 23 k.c. poprzez jego błędna wykładnię, art. 24 § 1 k.c. poprzez jego błędna wykładnię oraz art. 30 i art. 31 ust. 1 i 2 w zw. z art. 8 ust. 2 Konstytucji RP poprzez ich niezastosowanie. Uzasadniając wniosek o jej przyjęcie wskazał na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów oraz oczywistą zasadność skargi, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek odwoławczy o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń nie satysfakcjonujących stron (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18). Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowionego w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występują przewidziane w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. okoliczności uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

Skarżący uzasadnił potrzebę przyjęcia skargi do rozpoznania wystąpieniem przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 i 4 k.p.c. to znaczy występowaniem potrzeby wykładni przepisów prawnych, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. , „w tym zwłaszcza art. 30 i art. 31 ust. 1 i 2 w kontekście możliwości ich bezpośredniego zastosowania w sprawie o ochronę dóbr osobistych, co w dalszym ciągu budzi wątpliwości oraz wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów. Natomiast w kontekście oddalenia a priori, jego wniosków dowodowych

o przesłuchanie świadków na okoliczność m.in. wskazania publikacji i sposobów manipulacji, skarżący powołał się na spełnienie przesłanki oczywistej zasadności skargi, na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., albowiem wnioski dowodowe o przesłuchanie świadków, zakładające w tezie dowodowej wskazanie przykładów manipulacji, przykładów łamania standardów mediów, manipulacji prezentacją informacji, w sposób oczywisty zmierzały do wskazania treści materiałów opublikowanych przez pozwaną, bo tylko do tych treści mogli odnosić się świadkowie, a nawet gdyby tych publikacji świadkowie nie byli w stanie przytoczyć, ocena przydatności wnioskowanego środka dowodowego mogła zgodnie z obowiązującymi w postępowaniu cywilnym zasadami, nastąpić po lub ewentualnie w trakcie zeznań.” Dodatkowo skarżący wskazał, iż jego skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona „w aspekcie oddalenia przez Sąd I instancji dowodu z przesłuchania 12 świadków oraz usankcjonowania tego stanu przez Sąd II instancji, z powołaniem się na uprawnienie sądu meriti do selekcji dowodów oraz wyboru tylko takich które pozwalają na ustalenie faktów istotnych do rozstrzygnięcia sprawy.”

Na wstępie rozważań podkreślić należy, że rozpoznając skargę kasacyjną Sąd Najwyższy, nie jest trzecią instancją sądową osądzającą sprawę, lecz rozpoznaje skargę kasacyjną w interesie publicznym, wyjaśniając istotne zagadnienia prawne, dokonując wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów bądź usuwając z obrotu prawnego orzeczenia wydane w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwe. Dlatego nie każda skarga może być przyjęta do rozpoznania.

Powołanie się na potrzebę wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości interpretacyjne jako przyczynę kasacyjną (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.) zakłada nie tylko wskazanie przepisu prawa i stwierdzenie, że - w ocenie skarżącego - wywołuje on wątpliwości. Konieczne jest również wykazanie, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, wyjaśnienie na czym one polegają, ich uzasadnienie, a także wskazanie rozbieżnych wariantów interpretacyjnych, z odwołaniem się do dotychczasowych poglądów orzecznictwa i dostępnego piśmiennictwa. Jeżeli konkretny przepis był już

przedmiotem wykładni w judykaturze, a interpretacja ta jest w ocenie skarżącego nieuzasadniona, nieodzowne jest również przedstawienie racji, które przemawiają za zmianą dotychczasowej linii interpretacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2018 r., IV CSK 571/17). W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z 22 maja 2018 r., I CSK 19/18). Skarżący nie wskazał o wykładnię, których konkretnie przepisów prawa wnosi, formułując wniosek nieprecyzyjnie wskazując, że „wykładnia ma dotyczyć zwłaszcza art. 30 i art. 31 ust. 1 i 2”. Odniesienie tak sformułowanego wniosku (pkt III.2 skargi kasacyjnej), do podniesionego w jej treści zarzutu (pkt II.3 skargi kasacyjnej), czy też uzasadnienia wniosku może wskazywać, że wykładnia ma dotyczyć wątpliwości interpretacyjnych przepisów Konstytucji RP. Nie jest rolą Sądu Najwyższego domyslanie się, które przepisy prawa zdaniem autora skargi budzą wątpliwości i tak określona podstawa przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie może być uznana za prawidłową. Ponadto skarżący nie przedstawił wywodu, który wskazywałby – w odniesieniu do przepisów, odnośnie do których jego zdaniem istnieje potrzeba wykładni, jako budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów - ani na czym te wątpliwości polegają, ani jakie ewentualnie, są w tym przedmiocie rozbieżności w orzecznictwie. Analiza uzasadnienia wniosku nie wskazuje też, czy skarżącemu chodzi o wykładnię przepisów z uwagi na poważne wątpliwości, czy też rozbieżności w orzecznictwie. W szczególności, że w judykaturze przyjmuje się, że zgodnie z art. 30 Konstytucji RP, przyrodzona i niezbywalna godność człowieka jest nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona stanowi obowiązek władz publicznych. Obowiązek ten powinien być realizowany przez władze publiczne przede wszystkim wszędzie tam, gdzie Państwo działa w ramach imperium, realizując swoje zadania represyjne, których wykonanie nie może prowadzić do większego ograniczenia praw człowieka i jego godności, niż to wynika z zadań ochronnych i celu zastosowanego środka represji (wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2007 r. V CSK 431/06 i z 2 października 2007 r.

II CSK 269/07). Natomiast dobra osobiste człowieka pozostają pod ochroną prawa cywilnego, niezależnie o ochrony przewidzianej w innych przepisach (art. 23 k.c.). Kodeks cywilny określa w art. 24 k.c. i 448 k.c. niemajątkowe i majątkowe środki ochrony dóbr osobistych, a godność człowieka, jest dobrem chronionym nie tylko w ustawie, ale przede wszystkim w Konstytucji (uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z 18 października 2011 r. III CZP 25/11).

Odnosząc się natomiast do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej podkreślić należy, oczywista zasadność skargi kasacyjnej, o której mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., zachodzi tylko wtedy, gdy dla przeciętnego prawnika z samej treści skargi - bez pogłębionej analizy i jurydycznych dociekań - w sposób jednoznaczny wynika, że wskazane w niej podstawy zasługują na uwzględnienie. Skarżący, powołując się na przesłankę przewidzianą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać oczywistą zasadność skargi kasacyjnej przejawiającą się kwalifikowanym charakterem naruszenia przepisów prawa. Nie może powtarzać uzasadnienia podstaw kasacyjnych; powinien wykazać, że zasadność skargi kasacyjnej jest oczywista, a więc dostrzegalna *prima vista* oraz że każdy prawnik bez przeprowadzania wnikliwej analizy powinien dojść do wniosku, że zaskarżone orzeczenie jest jaskrawo nieprawidłowe (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15). Powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej należy wykazać, że popełnione przy ferowaniu zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom, były więc dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00; z 10 kwietnia 2018 r. I CSK 730/17).

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w zakresie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej sprowadzało się do polemiki z rozważaniami Sądu Apelacyjnego, co do oceny nieuwzględnionego zarzutu apelacji, w przedmiocie oddalonych przez sąd I instancji wniosków dowodowych. Analiza sprawy prowadzi do wniosku, że powyższa przesłanka nie została wykazana, bowiem wywód, zawarty w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie przekonuje, że popełnione przy ferowaniu

zaskarżonego orzeczenia uchybienia w zakresie stosowania prawa procesowego miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom. Wymaganej w ramach badania przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. argumentacji nie stanowi samo postawienie zarzutu oczywistego naruszenia określonych przepisów prawa, a sformułowanie takiego zarzutu nie prowadzi jeszcze do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W skardze kasacyjnej nie powołano argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa zapadł w sądzie drugiej instancji wyrok oczywiście wadliwy. Sam zarzut naruszenia określonych przepisów nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a skarga kasacyjna nie zawiera argumentów świadczących, że oddalenie przez Sądy wniosków o dopuszczenie i przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków stanowiło naruszenie przepisów art. 217 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. tej wagi, iż mogło prowadzić do stwierdzenia, że zaskarżony wyrok jest oczywiście nieprawidłowy.

Uznać zatem należy, iż wymienione przez skarżącego podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zachodzą jak również okoliczności sprawy nie wskazują, aby zachodziły inne podstawy przewidziane w art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia tej skargi do rozpatrzenia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398<sup>21</sup> i art. 391 § 1 k.p.c. oraz na podstawie § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2018, poz. 265 j.t.)

ke